

2023-10-25

Protokoll nr 4 2023

Vattendelegationen för Bottenhavets vattendistrikt

Onsdag 25 oktober 2023, kl. 09.00–15.30

Plats: Sessionssalen, Härnösand

Närvarande ledamöter	Ej närvarande ledamöter	Närvarande från Vattenmyndighetens kansli
Carin Jämtin, ordförande (Skype)	Kent Eriksson	Joakim Kruse
Elisabet Andersson	Anna Carlsson	Lisa Dahlén
Mats Bergmark		Fredrik Forsgren
Joakim Hellgren		Elin Stenros
Sverre Launy (Skype)		Maria Elfving
Annika Lundmark		Åsa Tjäder
Andreas Aronsson		Oscar Ohlsson (Skype)
Bengt Blomqvist (Skype)		Jorunn Falkenhaus
Ida Stafrin		

<i>Nr</i>	<i>Ämne</i>	<i>Innehåll</i>
1.	Mötets öppnande	Ordförande Carin Jämtin hälsade alla välkomna och öppnade mötet.
2.	Genomgång och fastställande av dagordningen	Punkt 9 på dagordningen, Ny dom från mark- och miljööverdomstolen, Ragn-Sells (I) , fick strykas då domen meddelats så sent att det inte funnits möjlighet att förbereda punkten. I övrigt godkändes dagordningen.
3.	Föregående protokoll	Protokoll nr 3 2023, från delegationsmötet 24 augusti 2023, lades till handlingarna.
4.	Presentationsrunda	Alla mötesdeltagare presenterade sig kort då det var första delegationsmötet för flera delegater.
5.	Aktuella frågor (I)	Joakim Kruse föredrog kring nedanstående punkter (se Presentation 1 – Aktuella frågor): <u>Nationella delegationsmötet.</u> Nationella delegationsmötet hölls i Luleå 25–26 september. Första dagen hade fokus på industriomställningen i Norrbotten som även är relevant för Västernorrland. Dag 2 ägnades åt fler vattenfrågor. Presentationer från mötesdagarna har skickats ut

till delegationen. Nästa nationella möte hålls i Västerås hösten 2024.

Lägesrapport för EU-rapporteringen.

Rapporteringen till EU-kommissionen består av två delar, dels förvaltningsplan, åtgärdsprogram och miljökvalitetsnormer i PDF-format, dels en teknisk rapportering som innebär mycket inmatning i en databas. Sverige har rapporterat del 1 i tid, men del 2 är försenad och förväntas bli klar under november. Det innebär att den tekniska rapporteringen inte blev klar före deadline (den 1 september) för att den skulle ingå i EU-kommissionens granskning. Kommissionen har sålunda endast kunnat granska del 1 och kommer att ge Sverige återkoppling under november i form av en konsultrapport. Sverige har då tio dagar på sig att gå igenom och besvara rapporten. En granskning av del 2 kan komma senare.

Personalsituationen på kansliet och nationellt.

Johanna Wiklund börjar på kansliet i november. En rekrytering pågår, tack vara särskilda medel för dricksvattendirektivet. Ännu en rekrytering, med fokus på samverkan och samordning kan bli aktuell på kansliet. Nationellt inom Vattenmyndigheterna (VM5) råder det resursbrist inom bland annat sektorsgruppen för vattenkraft, som arbetar med den nationella planen för vattenkraft (NAP).

Principbeslut rörande nya tröskelvärden för förorenande ämnen och indikatorer till följd av SGU:s nya föreskrifter.

Sveriges geologiska undersöknings (SGU) nya föreskrifter innebär inte att VM5 behöver göra om statusklassning eller normsättning. Annars hade detta varit en strategisk prioriteringsfråga för delegationen.

Remisser:

EU:s nya markhälsodirektiv

Markhälsodirektivet är en motsvarighet till vattendirektivet men för mark, så det finns beröringspunkter. Kansliet har bidragit med synpunkter, bland annat att nya direktivet har fokus främst på grundvatten och nästan inget på ytvatten.

HaV:s förslag till nya bedömningsgrunder för försurning.

Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) har tagit fram förslag på bedömningsgrunder för försurning som skiljer sig i grundsyn från länsstyrelsernas kalkningsverksamhet då de fokuserar på vattenkemi i stället för biologi. Med SLU:s förslag skulle de bedömda behoven av kalkning minska avsevärt.

		<p>Det har inte genomförts några ändringar i Havs- och vattenmyndighetens (HaV) föreskrifter med bedömningsgrunderna, och är oklart om de nya förslagen kommer att genomföras. Eftersom VM och beredningssekretariaten har påbörjat arbetet med påverkansanalys och statusklassning måste vi utgå från metoderna i förra förvaltningscykeln. Om HaV ändå beslutar om nya föreskrifter i frågan så får vi förhålla oss till det. Vi måste vara tydliga och formella om när nya föreskrifter kan komma i cykeln, annars hinner vi inte ta hand om dem.</p> <p>Frågan tas upp på nästa delegationsmöte och delegationen ska få ta del av vattenmyndigheternas skrivelser till Havs- och vattenmyndigheten i frågan.</p> <p>Genomgång av huvuddragen i förslagen uppdragslista till länen 2024</p> <p>Uppdragslistan innebär en beställning till länsstyrelserna, den berör framför allt beredningssekretariaten men omfattar även andra delar av länsstyrelserna. Den fastställs i december. Listan omfattar alla uppdrag som behöver utföras under året, den kommer sannolikt att kräva en del prioriteringar på länen. VM har fått in synpunkter på förslaget från länsstyrelserna, ska nu gå igenom den för att se om det behövs justeringar eller tillägg. Punkten återkommer på nästa delegationsmöte.</p>
6.	Dricksvattendirektivet (I)	<p>Jorunn Falkenhaus informerade om den kommande lagstiftningen för genomförande av det nya dricksvattendirektivet från EU, se Presentation 2 - Dricksvattendirektivet</p> <p>Den 1 mars 2024 ska den svenska lagstiftningen för genomförande av dricksvattendirektivet träda i kraft och då kan SGU och HaV publicera sina föreskrifter. Fyra kanslier har personer med i projektgruppen med Cajsa Lindberg i Södra Östersjön som projektledare. Målet: riskbedömning av tillrinningsområden som har en påverkan på dricksvatten och en metod klar nästa höst. Ett pilotprojekt pågår i varje län, i Västernorrland är det Wifsta vattentäkt i Timrå som har ett föreslaget nytt vattenskyddsområde som inte är godkänt av länsstyrelsen än.</p> <p>Fråga: Sker det någon samverkan med markägare eller verksamhetsutövare i tillrinningsområdet? Svar: Nej, inte inom detta men i ordinarie vattenförvaltning. Inga konkreta insatser än men kommer att vara relevant. Ligger med i stora samrådet 2026.</p> <p>Fråga: Ingår samplanering med beredskapsfrågor? Med tanke på tillgången till vatten under en eventuell kris.</p>

		<p>Svar: Inte i det här sammanhanget, än i alla fall.</p> <p>Fråga: Hur är det med samverkan med kommuner?</p> <p>Svar: Ja, det är en stor del, kommunerna har tillgång till mycket data. Det finns ett regeringsuppdrag om insamling av råvattendata på nationell nivå. Bestämmelserna om datautbyte är inte klara än då det handlar om informations säkerhet.</p>
7.	<p>NAP, nulägesbild och plan framåt (I)</p>	<p>Joakim Kruse och Åsa Tjäder föredrog om arbetet med nationella planen för omprövning av vattenkraft, se Presentation 3 – Lägesrapport NAP mm</p> <p>22 mindre vattenkraftverk i distriktet har lämnat in ansökningar om omprövning. Verksamhetsutövare i Ljungan ska ansöka under 2024 men några verksamhetsutövare har redan gjort det. Dalasjö kraftverk i Vojmån ska prövas 2028 enligt tidplan men har ansökt i förväg.</p> <p>Regeringsuppdraget till Svenska kraftnät (SVK), Energimyndigheten (STEM) och Havs- och vattenmyndigheten (HaV) om att kartlägga konsekvenserna på elsystemet av NAP är klart och redovisat. Punkten om vattenkraftens förmågor är väldigt viktig, hur bedömer man förmågorna förutom produktion? Vattenmyndigheterna måste få hjälp att bedöma hur åtgärder påverkar vattenkraftens förmågor. Svenska kraftnät och Energimyndigheten har angett att de kommer att bidra med sådana bedömningar.</p> <p>Fråga: När kommer delegationen in, kan vi komma med inspel under processens gång?</p> <p>Svar: Det kan bli svårt att hinna med men delegationen får ju ett samrådsförslag att tycka till om, plus ett möte före det. Metod för avvägningar görs under resans gång och krav för Natura 2000 måste gå före om det är nödvändigt.</p> <p>Det är möjligt att utnyttja underlag i samverkansprocesser i NAP-prövningar till Vattenmyndigheternas normöversyn som sker parallellt. Det påverkar tidplanen negativt men ger bättre underlag.</p> <p>Det återstår en del knäckfrågor. Enligt regeringsuppdragets slutsatser skulle egentligen redan gjorda normsättningar, till exempel i Ljungan, behöva ses över. I så fall är det ont om tid eftersom prövningarna börjar i februari 2024. Troligen har många verksamhetsutövare invändningar mot miljö kvalitetsnormerna så de vänder sig till domstolarna som vänder sig till vattenmyndigheterna. Detta skulle kunna ge bättre underlag. Frågan tas upp även på nästa delegationsmöte men osäkert om det finns något konkret då.</p>

9.	Samverkans- och kommunikationsstrategi (I)	<p>Maria Elfving och Joakim Kruse föredrog om arbetet med strategier för samverkan och kommunikation, se Presentation 4 - Samverkan.</p> <p>Vattenmyndigheterna har tagit fram en gemensam samverkans- och kommunikationsplan som är beslutad av VVD men som saknar visst layoutarbete. För distriktet har kansliet tagit fram en egen samverkansstrategi med tillhörande plan och aktivitetslista. Joakim tar beslut om den strategin. Delegationen kommer att få sig tillskickade bägge strategierna när de är klara.</p>
10.	Återrapporteringen i enlighet med de fem åtgärdsprogrammets åtgärd <i>Alla centrala myndigheter, länsstyrelser och kommuner, åtgärd 1: Rapportering (I)</i>	<p>Maria Elfving och Joakim Kruse informerade om tidplan och upplägg för återrapporteringen, se Presentation 5 – Återrapportering 2022-2027</p> <p>Återrapporteringen används för att kunna utvärdera hur det går med åtgärdsgenomförandet. Särskilt viktigt är det när det gäller kommunerna, därav åtgärd 1. Generellt är det svårt få in svar, kommunerna måste förstå att det är angeläget att svara. Enkäten skickas ut den 1 december och ska inlämnas besvarad senast den 28 februari 2024.</p>
12.	Tidsfrister efter 2027 (I)	<p>Joakim Kruse gick igenom plan för hantering av tidsfrister efter 2027, se Presentation 6 – Tidsfrister efter 2027</p> <p>Eftersom måläret för vattendirektivet ursprungligen var 2015 och tidsfrister gällt som längst till 2027 är det oklart vad som händer efter 2027. Undantaget ”mindre strängt krav” om kriterierna för detta inte är uppfyllda är liksom tidsfrist inte ett lämpligt alternativ. Några möjliga vägar tas upp i presentationen.</p> <p>Alla länder som följer direktivet berörs och frågan bör hamna på regeringens bord. Frågan om tidsfrister kommer även att lyftas på nästa nationella delegationsmöte.</p>
13.	Ytterligare regeringsuppdrag som berör vattenmyndigheterna (I)	<p>Joakim Kruse informerade om några regeringsuppdrag som Vattenmyndigheterna varit involverade i.</p> <p>Regeringsuppdraget till vattenmyndigheterna rörande kompensationsåtgärder mot övergödning.</p> <p>Ett uppdrag till samtliga vattenmyndigheter genom regleringsbrev 2023 till länsstyrelserna med ursprung i övergödning utredningen. Alexander Hellquist i Västerhavet är projektledare. Delredovisning den 1 oktober i år som tas upp på ett senare delegationsmöte. Projektet ska slutredovisas i december 2024. Syftet är att se om det är genomförbart att med ekonomiska styrmedel fördela om åtgärdsgenomförande</p>

		<p>till mest kostnadseffektiva ställen, likt ett utsläppshandelsystem.</p> <p>Regeringsuppdrag om översyn av förutsättningar för normsättning av ytvatten, M2022/01804, HaV, SVK, STEM, VM, LST, m.fl.</p> <p>Uppdraget har pågått sedan september 2022 med slutredovisning den 1 december 2023. Vi har fått ta del av ett utkast som bland annat innehåller förslag på utveckling av metoder som är begränsade till vattenkraft och jordbruk. Men inga andra påverkanstryck vilket hade varit välkommet.</p> <p>Regeringsuppdrag till länsstyrelserna kring samverkansprocesser och hur man hanterar inkomna underlag</p> <p>Länsstyrelsen i Jönköpings län är samordnande. Normsättning ligger på VM5:s bord, skickas in i mars. På grund av NAP-pausen har det inte varit så många ärenden. Slutsatser från samverkan finns.</p>
14.	Arbetsprogram med tidplan (AP) och Översikt över väsentliga frågor (ÖVF) (I)	<p>Joakim Kruse informerade om en kommunikationsinsats inför nästa års samråd om arbetsprogram med tidplan (AP) och översikt av väsentliga frågor (ÖVF). AP beskriver arbetsmomenten under en förvaltningscykel, vilka underlag som tas fram, när och hur synpunkter kan lämnas och när de formella besluten fattas. ÖVF tar upp vilka utmaningar och förutsättningar som är viktiga för att kunna förvalta vattnen i respektive distrikt. Samrådet inleds den 1 november 2024, efter delegationsbeslut, och pågår sex månader. Under hösten 2023 har vattenmyndigheterna arbetat med en kommunikationsinsats med en tidplan som beskriver hur arbetet är tänkt att fortlöpa under återstoden av förvaltningscykeln.</p>
15.	Kommande möten (I)	<p>Nästa delegationsmöte är det sista för året och hålls onsdagen den 29 november 2023 kl. 09:00-15:30 i Härnösand. Mötestider för 2024 är ännu inte fastställda.</p>
16.	Mötet avslutas	<p>Ordförande Carin Jämtin tackade alla för deltagande och avslutade mötet.</p>

Carin Jämtin
Ordförande

Fredrik Forsgren
Sekreterare